

УПРАВЛІННЯ СОЦІАЛЬНОЮ БЕЗПЕКОЮ В УМОВАХ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ: ЛОКАЛЬНИЙ РІВЕНЬ

©2024 ШЛАПАК А. В., ІВАЩЕНКО О. А.

УДК 330.004
JEL: L86; O33; O39

Шлапак А. В., Іващенко О. А. Управління соціальною безпекою в умовах цифрової економіки: локальний рівень

Умови цифрової економіки визначають новий контекст для управління соціальною безпекою. Використання цифрових технологій може сприяти оптимізації процесів, підвищенню ефективності та забезпеченню швидкого і точного реагування на соціальні виклики. Саме тому представлено дослідження є своєчасним і актуальним. Метою роботи є визначення основних особливостей системи управління соціальною безпекою в умовах цифрової економіки з урахуванням локального рівня, тобто рівня міста. Основними методами наведеного дослідження є: аналіз і синтез – для визначення основних складових управління соціальною безпекою на локальному рівні, а також основних особливостей цифрової економіки в контексті соціальної безпеки; дедукції та індукції – для визначення компонентів соціальної безпеки на різних рівнях господарювання; метод порівняння – для визначення особливостей рівнів управління соціальною безпекою; графічний метод – для наочного відображення наведених результатів. Основними результатами дослідження можна вважати такі виявлені особливості соціальної безпеки в умовах цифрової економіки: розробка та впровадження платформ для надання соціальних послуг онлайн, що спрощує доступ громадян до соціальної підтримки; використання цифрових ідентифікаторів для громадян у системах соціального захисту та видача електронних карток для доступу до послуг; забезпечення високого рівня кібербезпеки для захисту особистих даних і запобігання кіберзагрозам; застосування аналітичних інструментів для виявлення соціальних тенденцій, прогнозування потреб і розвитку соціальних програм; використання штучного інтелекту для оптимізації розподілу ресурсів та визначення пріоритетів у соціальній сфері; впровадження чат-ботів та віртуальних асистентів для консультацій і надання інформації щодо соціальних послуг; запровадження цифрових рішень у програмах соціального захисту, щоб зробити їх більш гнучкими та ефективними; автоматизація процесів призначення та виплат соціальних допомог для прискорення надання підтримки; впровадження електронних систем обміну медичною інформацією та електронних медичних карток; забезпечення можливості дистанційного отримання медичних консультацій і надання електронних рецептів; створення електронних платформ для навчання та підвищення кваліфікації для безробітних і малозабезпечених груп; розвиток електронних ринків праці та платформ для онлайн-працевлаштування. Цифрова економіка відкриває нові можливості для поліпшення управління соціальною безпекою, спрощує доступ до соціальних послуг і дозволяє ефективніше вирішувати соціальні завдання. Важливо при цьому враховувати аспекти кібербезпеки, приватності та доступності цифрових рішень для всіх верств населення.

Ключові слова: економіка міста, система економічної безпеки, ризики та загрози, рівень соціальної безпеки міста, соціальна підсистема, управління соціальною безпекою, економічний розвиток, національна економіка, цифрові технології, цифрова економіка, цифровізація.

Рис.: 2. Табл.: 2. Бібл.: 18.

Шлапак Алла Василівна – доктор економічних наук, доцент, завідувачка кафедри міжнародної економіки, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка (вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна)

E-mail: av.shlapak@kubg.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8697-7039>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217100529>

Іващенко Оксана Андріївна – кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри міжнародної економіки, Київський столичний університет імені Бориса Грінченка (вул. Бульварно-Кудрявська, 18/2, Київ, 04053, Україна)

E-mail: OAvashchenko@naso.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8490-778X>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/l-4533-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58707368300>

UDC 330.004
JEL: L86; O33; O39

Shlapak A. V., Ivashchenko O. A. Social Security Management in the Digital Economy: Local Level

The conditions of the digital economy set a new context for social security management. The use of digital technologies can help streamline processes, increase efficiency, and ensure a rapid and accurate response to social challenges. That is why the presented study is up-to-date and of relevance. The aim of the publication is to define the main features of the social security management system in the digital economy, taking into account the local level, that is, the level of the city. The main methods of the carried out study are: analysis and synthesis – to define the main components of social security management at the local level, as well as the main features of the digital economy in the context of social security; deduction and induction – to define the components of social security at different levels of management; method of comparison – to define the features of the levels of social security management; graphical method – for visual display of the provided results. The main results of the carried out study can be considered the following identified features of social security in the digital economy: development and implementation of platforms for the provision of social services online, which simplifies citizens' access to social support; the use of digital identifiers for citizens in social protection systems and the issuance of electronic cards to access the services; ensuring a high level of cybersecurity to protect personal data and prevent cyber threats; application of analytical tools to identify social trends, forecasting the needs and development of social programs; the use of artificial intelligence to optimize the allocation of resources and determine priorities in the social sphere; introduction of chatbots and virtual assistants for consultations and provision of information on social services; implementing digital solutions in social protection programs to make them more flexible and

efficient; automation of the processes of assigning and paying social benefits to speed up the provision of support; introduction of electronic systems for the exchange of medical information and electronic medical records; ensuring the possibility of remote medical consultations and electronic prescriptions; creation of electronic platforms for education and advanced training for the unemployed and low-income groups; development of electronic labor markets and platforms for online employment. The digital economy opens up new opportunities for improving the management of social security, simplifies access to social services and allows for more effective resolution of social problems. At the same time, it is important to take into account the aspects of cybersecurity, privacy, and accessibility of digital solutions for all segments of the population.

Keywords: city economy, economic security system, risks and threats, level of social security of the city, social subsystem, social security management, economic development, national economy, digital technologies, digital economy, digitalization.

Fig.: 2. **Tabl.:** 2. **Bibl.:** 18.

Shlapak Alla V. – D. Sc. (Economics), Associate Professor, Head of the Department, Department of International Economics, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University (18/2 Bulvarno-Kudriavska Str., Kyiv, 04053, Ukraine)

E-mail: av.shlapak@kubg.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-8697-7039>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=57217100529>

Ivashchenko Oksana A. – PhD (Economics), Associate Professor, Associate Professor, Department of International Economics, Borys Grinchenko Kyiv Metropolitan University (18/2 Bulvarno-Kudriavska Str., Kyiv, 04053, Ukraine)

E-mail: OAlvashchenko@nasoa.edu.ua

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-8490-778X>

Researcher ID: <https://www.webofscience.com/wos/author/record/l-4533-2018>

Scopus Author ID: <https://www.scopus.com/authid/detail.uri?authorId=58707368300>

Умови цифрової економіки ставлять нові виклики перед управлінням соціальною безпекою на локальному рівні. Цифровізація визначає необхідність адаптації систем управління, щоб забезпечити ефективний захист і поліпшити якість життя мешканців. Саме тому наведемо основні аспекти управління соціальною безпекою в умовах цифрової економіки (табл. 1).

Цифрова економіка вносить інновації в систему управління соціальною безпекою на локальному рівні, роблячи її більш ефективною, доступною та адаптованою до потреб сучасного суспільства. Інтеграція цифрових технологій у соціальні програми може поліпшити якість послуг, знизити адміністративні бар'єри та сприяти створенню інклюзивного середовища для всіх мешканців. При цьому важливо забезпечити захист особистої інформації та забезпечити рівний доступ до цифрових ресурсів для всіх верств населення.

Наукове дослідження в галузі управління соціальною безпекою в умовах цифрової економіки активно проводиться вченими різних дисциплін, таких як соціальна робота, інформаційні технології, економіка та інші. Дослідження цього напрямку зазвичай включають в себе різні аспекти, серед яких основні можуть бути такими:

- ✦ дослідження, орієнтовані на розуміння та оцінку впливу цифрових технологій на ефективність соціальних програм та їх запровадження в умовах цифрової трансформації (Ляшенко В. І., Вишневський О. С. [12], Вишневський В. П., Гаркушенко О. М., Князев С. І. та ін. [6], Харазішвілі Ю. М. [17]);
- ✦ аналіз прогресивних інноваційних підходів до використання штучного інтелекту,

аналітики даних, блокчейн-технологій та інших цифрових інструментів у сфері соціального захисту (К. Alekseieva, M. Maletych, O. Ptashchenko, O. Baranova, Z. Buryk [1], Ляшенко В. І., Вишневський О. С. [12], Вишневський В. П., Гаркушенко О. М., Князев С. І. [6], Харазішвілі Ю. М. [17]);

- ✦ вивчення способів поліпшення взаємодії між громадянами, місцевими органами самоврядування та соціальними службами за допомогою цифрових засобів, аналіз впливу цифрової економіки на зміни в організації та функціонуванні соціальних служб, а також вивчення взаємодії між цифровими інноваціями та соціальною економікою з урахуванням можливих негативних наслідків та розвитку стратегій їхнього управління, дослідження впливу цифрової економіки на ринок праці та зміни в структурі зайнятості (Ford C., Stuart M. Joyce S., Oliver L., Valizade D., Alberti G [2], Reznik O., Kovalchuk A., Getmanets O., Nastyuk V., Andriichenko N. [3], Вишневський В. П., Гаркушенко О. М., Князев С. І. [6], Гнибіденко І. Ф., Колот А. М., Новікова О. Ф. та ін. [9], Єлізаров О. В., Радченко О. В. [10], Новікова О. Ф., Сидорчук О. Г., Панькова О. В. та ін. [13], Резнікова Н., Панченко В. [14], Харазішвілі Ю. М. [17]).

Наведені напрями досліджень спрямовані на розуміння й оптимізацію ролі цифрових технологій у забезпеченні соціальної безпеки та розвитку ефективних стратегій управління у цифровому суспільстві. Саме тому представлена проблематика є актуальною, своєчасною, а через швидкі зміни глобального простору потребує постійних досліджень.

Основні аспекти управління соціальною безпекою в умовах цифрової економіки

Аспект	Опис
Цифрова технологічна інфраструктура	Розробка та впровадження електронних платформ для отримання соціальних послуг, які дозволяють громадянам швидко та зручно звертатися за допомогою
	Створення та управління цифровими базами даних, що містять інформацію про соціально вразливі групи та дозволяють ефективну координацію соціальних програм
	Упровадження засобів для взаємодії між місцевими владами, громадянами та соціальними службами через онлайн-канали
Цифрові рішення у сфері охорони здоров'я	Упровадження електронних систем управління медичною інформацією для полегшення доступу до медичних послуг
	Розвиток і підтримка технологій для проведення медичних консультацій і діагностики віддалено
Цифрові інструменти для соціального захисту	Використання електронних засобів ідентифікації для реалізації програм соціального захисту
	Упровадження систем, що дозволяють автоматично призначати соціальні виплати на основі визначених критеріїв
Цифрова безпека соціальних програм	Розробка та впровадження заходів забезпечення конфіденційності особистої інформації при роботі з цифровими платформами
	Розробка стратегій і технологічних заходів для захисту електронних систем від кібератак і шахрайства
Освіта	Упровадження освітніх програм, які сприяють інформаційній грамотності та навчанню користувачів використовувати цифрові сервіси
	Розвиток електронних ресурсів та онлайн-курсів для самонавчання громадян щодо соціальних прав і послуг
Моніторинг та аналітика	Упровадження систем, які забезпечують аналіз соціально-економічних показників і виявлення тенденцій для прийняття ефективних рішень
	Застосування цифрових інструментів для збору та аналізу відгуків громадян і вимірювання рівня їхньої задоволеності соціальними послугами
Взаємодія з громадськістю	Залучення громадян до управління та прийняття рішень через цифрові платформи та онлайн-консультації
	Забезпечення ефективної комунікації з мешканцями через соціальні мережі та інші цифрові канали

Джерело: складено авторами на основі [1; 6; 9; 10; 12; 17].

Метою роботи є аналіз системи управління соціальною безпекою в умовах цифровізації та становлення цифрової економіки з урахуванням локального його прояву, а також визначення особливостей сучасної системи соціальної безпеки.

Цифрова економіка на локальному рівні має свої особливості та відмінності порівняно із загальними тенденціями цифрової трансформації. У табл. 2 наведемо деякі ключові особливості цифрової економіки на місцевому рівні.

Цифрова економіка на локальному рівні сприяє створенню більш зручних та ефективних умов для життя мешканців, підтримки місцевого бізнесу та підвищення загальної якості міського середовища.

Загалом цифрова економіка на локальному рівні відкриває широкі можливості для розвитку міст і регіонів, сприяє ефективному управлінню ресурсами, поліпшенню якості послуг і стимулює інновації в різних галузях. Проте важливо враховувати аспекти приватності, кібербезпеки та інклюзивності, щоб забезпечити рівний доступ і користь для всіх верств населення.

Спираючись на теоретичний базис дослідження [2; 3; 9; 10; 13; 17; 18], можна сформулювати визначення управління соціальною безпекою як систему дій та заходів, спрямованих на забезпечення соціальної захищеності громадян і забезпечення їхнього економічного та соціального благополуччя в різних життєвих ситуаціях. Ця система включає

Особливості цифрової економіки: локальний рівень

Особливість	Характеристика
Цифрова інфраструктура	Розвиток цифрових платформ та онлайн-порталів, спрямованих на надання інформації та послуг мешканцям, включно з онлайн-сервісами управління містом, електронними послугами тощо
	Упровадження систем локальної електронної ідентифікації для забезпечення безпеки та зручності громадян у використанні цифрових сервісів
Електронні послуги	Надання можливості отримання дозволів та інших місцевих послуг онлайн, щоб полегшити взаємодію мешканців з місцевими органами влади
	Розробка механізмів для активної участі громадян у процесах місцевого управління через онлайн-канали та консультації
Локальна економіка	Зростання цифрових платформ для підтримки локальних бізнесів, електронних майданчиків та ринків для привертання покупців та продавців
	Розробка та надання цифрових інструментів для управління бізнес-процесами та прискорення цифрової трансформації локальних підприємств
Культура та туризм	Створення цифрових рішень для просування й обслуговування туристів, включно з мобільними застосунками, віртуальними турами тощо
	Збереження та доступ до культурної спадщини за допомогою цифрових технологій, таких як віртуальні музеї та аудіо гіди
Локальна безпека	Упровадження проєктів та ініціатив для підтримки культурної різноманітності та місцевої ідентичності через цифрові канали
	Використання цифрових рішень для забезпечення місцевої безпеки, включно із системами відеоспостереження та електронними системами безпеки громад
Управління ресурсами	Розробка систем для моніторингу та аналізу використання ресурсів, ефективності місцевих послуг і планування розвитку
	Використання цифрових інструментів для планування та розподілу місцевих ресурсів, таких як водопостачання, електроенергія тощо
Інноваційний розвиток	Створення та підтримка інноваційних кластерів, просторів та хабів, що сприяють об'єднанню місцевих стартапів, підприємств і дослідницьких установ
	Упровадження цифрових рішень і технологій для підтримки та модернізації місцевих галузей економіки, таких як промисловість, сільське господарство, освіта тощо
«Зелена» трансформація та сталий розвиток	Використання цифрових технологій для вимірювання та моніторингу стану довкілля, а також для впровадження екологічно чистих рішень
Технології управління	Запуск програм та ініціатив для підвищення рівня цифрової грамотності серед мешканців, щоб забезпечити їм здатність використовувати цифрові інструменти та послуги
	Застосування цифрових технологій для автоматизації й оптимізації місцевого управління, включно з управлінням транспортом, енергетикою, відходами та інфраструктурою
	Створення ефективних цифрових механізмів для взаємодії з громадянами, отримання їхніх відгуків та участі в місцевому управлінні

Джерело: складено авторами на основі [1; 2; 4; 8; 16; 18].

в себе ряд заходів, які охоплюють економічні, медичні, освітні та інші аспекти соціального життя. На *рис. 1* наведемо ключові складові управління соціальною безпекою.

Узагальнюючи наведені на *рис. 1* складові, можна зауважити, що управління соціальною безпекою проявляється як [5; 6; 9–12]:

- ✦ розвиток та управління пенсійними фондами для забезпечення достойного матеріального стану після виходу на пенсію;
- ✦ забезпечення доступу до якісних медичних послуг через систему медичного страхування;
- ✦ надання фінансової підтримки вразливим групам населення через соціальні виплати;

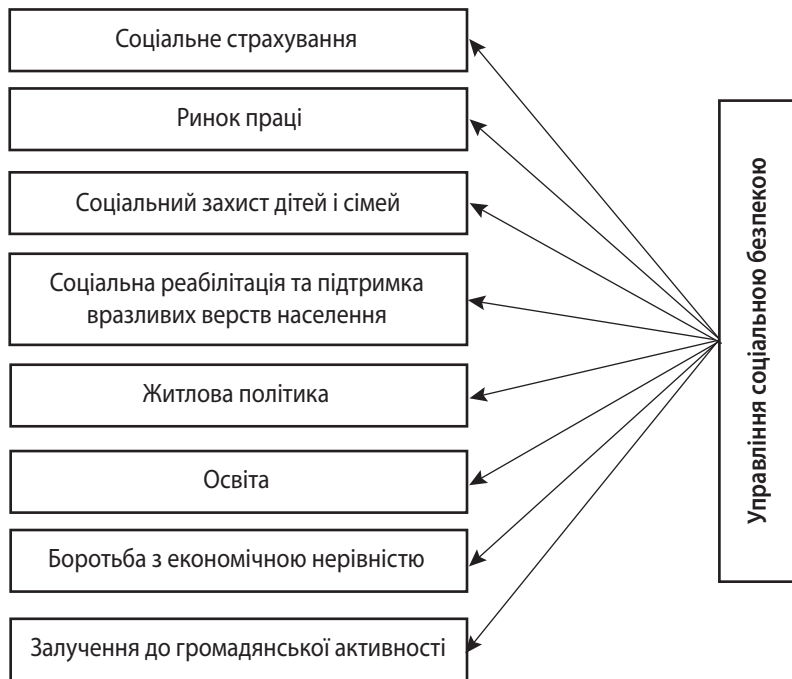

Рис. 1. Складові управління соціальною безпекою

Джерело: сформовано авторами на основі [5; 6; 9–12].

- ✦ реалізація програм і заходів для стимулювання зайнятості та боротьби з безробіттям;
- ✦ забезпечення можливостей для професійної реабілітації та перепідготовки працівників;
- ✦ надання фінансової та матеріальної підтримки сім'ям з дітьми;
- ✦ створення системи соціальних служб для дітей, які потребують допомоги чи опіки;
- ✦ надання послуг і програм для відновлення соціальної та економічної самостійності людей, які опинилися в складних життєвих обставинах;
- ✦ забезпечення доступу до всіх сфер життя та праці для людей з обмеженими можливостями;
- ✦ розробка програм і заходів для забезпечення доступного та якісного житла для малозабезпечених груп населення;
- ✦ реалізація заходів для попередження бездомності та підтримки людей без постійного місця проживання;
- ✦ забезпечення можливостей для отримання освіти широким верствам населення через систему соціальних стипендій;
- ✦ розвиток і підтримка культурних ініціатив та подій, спрямованих на залучення громадян до культурного життя;
- ✦ створення умов для розвитку підприємництва та підтримка малих і середніх підприємств;

- ✦ запровадження заходів для зменшення рівня економічної та соціальної нерівності в суспільстві;
- ✦ розробка та впровадження програм і механізмів соціальної підтримки в умовах криз, таких як епідемії, природні катастрофи тощо;
- ✦ забезпечення доступу до екстрених соціальних послуг для тих, хто потребує негайної допомоги;
- ✦ впровадження цифрових інформаційних систем для оптимізації обробки та аналізу соціальних даних;
- ✦ створення механізмів для активної участі громадян у прийнятті рішень з питань соціальної безпеки;
- ✦ розвиток волонтерського руху та підтримка ініціатив громадян для надання допомоги тим, хто цього потребує.

Управління соціальною безпекою включає комплексний підхід до вирішення різних аспектів соціального забезпечення та розвитку. Воно передбачає поєднання економічних, правових, соціальних і культурних інструментів для забезпечення стабільності та поліпшення якості життя населення.

Соціальна безпека міста в умовах цифрової економіки стає важливим аспектом, оскільки цифрові технології впливають на всі сфери життя суспільства. Розглянемо ключові аспекти соціальної безпеки міста в цифровому вимірі [1; 3; 7; 12; 15; 18]:

- ✦ забезпечення конфіденційності та безпеки особистих даних громадян у цифровому просторі;
- ✦ розробка ефективних стратегій та інфраструктури для протидії кіберзлочинності та кібератакам;
- ✦ упровадження цифрових інструментів для оптимізації роботи місцевих органів влади та поліпшення послуг для громадян;
- ✦ застосування цифрових технологій для зручного та швидкого надання соціальної допомоги;
- ✦ забезпечення належної інформаційної гігієни громадян для захисту від дезінформації та фейків;
- ✦ введення в навчальні програми місцевих шкіл модулів щодо безпечного використання інтернету та цифрових технологій;
- ✦ забезпечення доступу до швидкісного та надійного інтернету для всіх мешканців міста;
- ✦ програми підвищення цифрових навичок серед населення для забезпечення рівного доступу до цифрових можливостей.

Спираючись на вищевикладене, наведемо послідовність прийняття управлінських рішень на

локальному рівні щодо управління соціальною безпекою (рис. 2).

Функціональне забезпечення управління соціальною безпекою включає в себе різноманітні інструменти, методи та процеси, спрямовані на забезпечення ефективного функціонування системи соціального захисту та вирішення соціальних проблем. Основні функції та елементи такого забезпечення включають:

- ✦ використання даних та аналізу для розуміння соціально-економічних тенденцій і визначення пріоритетів;
- ✦ розробка програм та заходів для поліпшення якості життя та соціальної безпеки;
- ✦ ведення контролю та оцінка реалізації соціальних програм та їх впливу на громадян;
- ✦ розробка стратегій та планів для невідкладної реакції на соціальні кризи та залучення ресурсів для надання допомоги постраждалим і відновлення соціально-економічної стабільності;
- ✦ управління системами соціального забезпечення та їхньою фінансовою стійкістю;
- ✦ надання соціальної допомоги та державної підтримки у випадках потреби;

Рис. 2. Прийняття управлінських рішень на локальному рівні щодо забезпечення соціальної безпеки

Джерело: авторська розробка.

- ✦ упровадження електронних систем для оптимізації процесів управління та надання соціальних послуг і використання цифрових технологій для обробки документації та забезпечення доступу до неї;
- ✦ урахування думки та інтересів громадян у формуванні та виконанні соціальних програм і співпраця з громадськими організаціями для спільного вирішення соціальних завдань;
- ✦ забезпечення фахівців у галузі соціальної безпеки та соціальної роботи.

Функціональне забезпечення управління соціальною безпекою повинно бути гнучким, адаптивним до змін у соціальному та економічному середовищі, а також враховувати інноваційні технології для підвищення ефективності та доступності соціальних послуг.

Таким чином, цифровізація накладає свої відбитки на різні сфери життя міста, і соціальна безпека стає необхідною для забезпечення стабільності, захисту прав та комфорту для всіх мешканців. Важливо розробляти та впроваджувати цифрові стратегії, які сприяють зростанню якості життя та створюють безпечне та відкрите міське середовище.

Загалом цифрова трансформація управління соціальною безпекою на локальному рівні може поліпшити якість надання послуг, зробити їх більш доступними та відкритими для громадян, сприяючи сталому соціальному розвитку міст. Однак важливо враховувати аспекти кібербезпеки, приватності та конфіденційності, щоб забезпечити справедливий і безпечний доступ до цифрових соціальних послуг. ■

БІБЛІОГРАФІЯ

1. Alekseieva K., Maletych M., Ptashchenko O. et al. State Business Support Programs in Wartime Conditions. *Economic Affairs*. 2023. Vol. 68. No. 01s. P. 231–242. DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.1s.2023.2>
2. Ford C., Stuart M., Joyce S. et al. The Social Protection of Workers in the Platform Economy. European Union. *Study for the EMPL Committee*. 2017. URL: [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU\(2017\)614184_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU(2017)614184_EN.pdf)
3. Reznik O., Kovalchuk A., Getmanets O. et al. Financial Security of the State. *Journal of Security and Sustainability Issues*. 2020. Vol. 9. No. 3. P. 843–852. DOI: [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3\(10\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3(10))
4. Амосов О. Ю. Фінансова безпека підприємства в сучасних економічних умовах: теоретичний аспект. *Проблеми економіки*. 2011. № 4. С. 76–80.

- URL: https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2011-4_0-pages-76_80.pdf
5. Бабіна Н. О. Економіко-фінансова безпека підприємств України як елемент фінансової безпеки держави в контексті інтеграційних процесів // Управлінський аспект забезпечення фінансової безпеки України : колективна монографія / за ред. О. В. Черевка. Черкаси : Видавець Ю. А. Чабаненко, 2018. С. 185–206.
 6. Вишневський В. П., Гаркушенко О. М., Князев С. І. та ін. Цифровізація економіки України: трансформаційний потенціал : монографія. Київ : Академперіодика, 2020. 188 с.
 7. Власюк О. С. Теорія і практика економічної безпеки в системі науки про економіку. Київ, 2008. 48 с.
 8. Гарькава В. Ф. Економічна безпека регіонів України. *Економіка України*. 2022. № 2. С. 37–49. DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.02.037>
 9. Гнибіденко І. Ф., Колот А. М., Новікова О. Ф. та ін. Соціальна безпека: теорія та українська практика : монографія. Київ : КНЕУ, 2006. 292 с.
 10. Єлізаров О. В., Радченко О. В. Соціальна й економічна безпека України: стратегічні пріоритети та доктринальні положення. *Вісник Національного університету цивільного захисту України. Серія «Державне управління»*. 2019. Вип. 2. С. 147–154. DOI: [10.5281/zenodo.3532929](https://doi.org/10.5281/zenodo.3532929)
 11. Лойко В. В. Загрози економічній безпеці промислового підприємства промислового підприємства: сутність та класифікація. *Ефективна економіка*. 2015. № 10. DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.90>
 12. Ляшенко В. І., Вишневський О. С. Цифрова модернізація економіки України як можливість проривного розвитку : монографія. Київ, 2018. 252 с.
 13. Новікова О. Ф., Сидорчук О. Г., Панькова О. В. та ін. Стан та перспективи соціальної безпеки в Україні: експертні оцінки : монографія. Київ ; Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2018. 184 с.
 14. Резнікова Н., Панченко В. Мінні поля міжнародної економічної політики: як країнам не втратити здатність до розвитку. Київ : Аграр Медіа Груп, 2022. 674 с.
 15. Скорук О. В. Економічна безпека держави: сутність, складові елементи та проблеми забезпечення. *Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство»*. 2016. Вип. 6. Ч. 3. С. 39–42. URL: http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_3_2016ua/11.pdf
 16. Уряд схвалив Стратегію економічної безпеки до 2025 року. *Економічна правда*. 10.03.2021. URL: <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671791/>
 17. Харазішвілі Ю. М. Системна безпека сталого розвитку: інструментарій оцінки, резерви та стратегічні сценарії реалізації : монографія. Київ, 2019. 304 с.
 18. Швець І. Б. Економічна безпека в управлінні персоналом. *Наукові праці ДонНТУ. Серія економічна*. 2009. Вип. № 36-1. С. 179–184.

REFERENCES

- Alekseieva, K. et al. "State Business Support Programs in Wartime Conditions". *Economic Affairs*, vol. 68, no. 01s (2023): 231-242.
DOI: <https://doi.org/10.46852/0424-2513.1s.2023.2>
- Amosov, O. Yu. "Finansova bezpeka pidpriemstva v suchasnykh ekonomichnykh umovakh: teoretychnyi aspekt" [Financial Security of the Enterprise in Modern Economic Conditions: Theoretical Aspect]. *Problemy ekonomiky*, no. 4 (2011): 76-80. https://www.problecon.com/export_pdf/problems-of-economy-2011-4_0-pages-76_80.pdf
- Babina, N. O. "Ekonomiko-finansova bezpeka pidpriemstv Ukrainy yak element finansovoi bezpeky derzhavy v konteksti intehratsiinykh protsesiv" [Economic and Financial Security of Ukrainian Enterprises as an Element of the State's Financial Security in the Context of Integration Processes]. In *Upravlinskyi aspekt zabezpechennia finansovoi bezpeky Ukrainy*, 185-206. Cherkasy: Vydavets Yu. A. Chabanenko, 2018.
- Ford, C. et al. "The Social Protection of Workers in the Platform Economy". *European Union. Study for the EMPL Committee*. 2017. [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU\(2017\)614184_EN.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/STUD/2017/614184/IPOL_STU(2017)614184_EN.pdf)
- Harkava, V. F. "Ekonomichna bezpeka rehioniv Ukrainy" [Economic Security of the Regions of Ukraine]. *Ekonomika Ukrainy*, no. 2 (2022): 37-49.
DOI: <https://doi.org/10.15407/economyukr.2022.02.037>
- Hnybidenko, I. F. et al. *Sotsialna bezpeka: teoriia ta ukrainska praktyka* [Social Security: Theory and Ukrainian Practice]. Kyiv: KNEU, 2006.
- Kharazishvili, Yu. M. *Systemna bezpeka staloho rozvytku: instrumentarii otsinky, rezervy ta stratehichni stsennarii realizatsii* [System Security of Sustainable Development: Assessment Toolkit, Reserves and Strategic Implementation Scenarios]. Kyiv, 2019.
- Liashenko, V. I., and Vyshnevskiy, O. S. *Tsyfrova modernizatsiia ekonomiky Ukrainy yak mozhlyvist proryvnoho rozvytku* [Digital Modernization of Ukraine's Economy as an Opportunity for Breakthrough Development]. Kyiv, 2018.
- Loiko, V. V. "Zahrozy ekonomichnii bezpetsi promyslovoho pidpriemstva promyslovoho pidpriemstva: sutnist ta klasyfikatsiia" [Threats to Economic Security Industrial Enterprises: Essence and Classification]. *Efektivna ekonomika*, no. 10 (2015).
DOI: <https://doi.org/10.32702/2307-2105-2021.5.90>
- Novikova, O. F. et al. *Stan ta perspektyvy sotsialnoi bezpeky v Ukraini: ekspertni otsinky* [State and Prospects of Social Security in Ukraine: Expert Assessments]. Kyiv ; Lviv: LRIDU NADU, 2018.
- Reznik, O. et al. "Financial Security of the State". *Journal of Security and Sustainability Issues*, vol. 9, no. 3 (2020): 843-852.
DOI: [https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3\(10\)](https://doi.org/10.9770/jssi.2020.9.3(10))
- Reznikova, N., and Panchenko, V. *Minni polia mizhnarodnoi ekonomichnoi polityky: yak krainam ne vtratyty zdatnist do rozvytku* [Minefields of International Economic Policy: How Countries Do Not Lose Their Ability to Develop]. Kyiv: Ahrar Media Hrup, 2022.
- Shvets, I. B. "Ekonomichna bezpeka v upravlinni personalom" [Economic Security in Personnel Management]. *Naukovi pratsi DonNTU. Serii ekonomichna*, no. 36-1 (2009): 179-184.
- Skoruk, O. V. "Ekonomichna bezpeka derzhavy: sutnist, skladovi elementy ta problemy zabezpechennia" [Economic Security State: Essence, Components of Elements and Software Problems]. *Naukovyi visnyk Uzhhorodskoho natsionalnoho universytetu. Serii «Mizhnarodni ekonomichni vidnosyny ta svitove hospodarstvo»*, iss. 6, part 3 (2016): 39-42. http://www.visnyk-econom.uzhnu.uz.ua/archive/6_3_2016ua/11.pdf
- "Uriad skhvalyv Stratehiu ekonomichnoi bezpeky do 2025 roku" [The Government Approved the Strategy of Economic Security until 2025]. *Ekonomichna pravda*. March 10, 2021. <https://www.epravda.com.ua/news/2021/03/10/671791/>
- Vlasiuk, O. S. *Teoriia i praktyka ekonomichnoi bezpeky v systemi nauky pro ekonomiku* [Theory and Practice of Economic Security in the System of Economic Science]. Kyiv, 2008.
- Vyshnevskiy, V. P. et al. *Tsyfrovizatsiia ekonomiky Ukrainy: transformatsiinyi potentsial* [Digitization of the Economy of Ukraine: Transformational Potential]. Kyiv: Akadempriodyka, 2020.
- Yelizarov, O. V., and Radchenko, O. V. "Sotsialna i ekonomichna bezpeka Ukrainy: stratehichni prioriteti ta doktrynalni polozhennia" [Social and Economic Security of Ukraine: Strategic Priorities and Doctrinal Provisions]. *Visnyk Natsionalnoho universytetu tsyvilnoho zakhystu Ukrainy. Serii «Derzhavne upravlinnia»*, no. 2 (2019): 147-154.
DOI: 10.5281/zenodo.3532929